

Тема 1: «Основи військового законодавства»»

Заняття 1: «Основи військового законодавства»»

ЛЕКЦІЯ

Доцент кафедри:

кандидат історичних наук

Криленко Іван Михайлович

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України.
2. Закон України “ Про оборону України.
3. Закон України “Про Збройні Сили України.
4. Закон України “Про військовий обов'язок і військову службу.

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Правові засади військового будівництва в Україні

2. Принципи військового будівництва, їх класифікація та правові форми закріплення

3. Правові основи застосування зброї військовослужбовцями Збройних Сил України в мирний час

ПЕРШЕ ПИТАННЯ

Правові засади військового будівництва в Україні

Військове право – частина правової системи держави, що відноситься до області будівництва і діяльності Збройних Сил.

Військове законодавство – сукупність законів і інших нормативно-правових актів, регулюючих відносини у сфері будівництва, життя і діяльності Збройних Сил.

Під військовим будівництвом прийнято розуміти систему економ., соц-політ., власне військ. та інших заходів держави, що здійснюються в інтересах зміцнення її обороноздатності. Серцевиною в/будівництва в державі є створення військ/організації, будівництво і зміцнення ЗС України.

Наприкінці 1991 р. – на початку 1992 р. Верховна Рада України прийняла пакет нормативно-правових актів про створення та правовий статус Збройних Сил України.

До нього входять:

- а) Закон України “Про оборону України”*
- б) Закон України “Про Збройні Сили України”*
- в) Закон України “Про військовий обов’язок і військову службу”*

г) Закон України “Про соціальний і правовий захист військово-службовців та членів їх сімей”

д) Закон України “Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ”

Важливою правовою основою
військового будівництва є
Воєнна доктрина України.

Її остання редакція була затвер-
джена Указом Президента
України від 24 вересня 2015
року № 555/2015.

Статути ЗСУ — це зведення законів військової служби, на основі яких проходять повсякденне життя, виховання, навчання, бойова діяльність військ; у них роз'яснюється, як воїн має нести військ/службу і навчатися військ/справи, якими морально-бойовими якостями він повинен володіти, щоб бути надійним захисником Батьківщини.

Статути Збройних Сил України

- Статут внутрішньої служби Збройних Сил України
- Дисциплінарний Статут Збройних Сил України,
- Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України
- Стройовий статут Збройних Сил України

ВИСНОВОК ДО ПЕРШОГО ПИТАННЯ

Правовою основою діяльності ЗСУ є Конституція України, Закон України "Про Збройні Сили України", Закон України "Про оборону України", статuti Збройних Сил України, інші закони України, акти Президента України, Кабінету Міністрів України, міжнародні договори України, що регулюють відносини в оборонній сфері.

ДРУГЕ ПИТАННЯ

**Принципи військового
будівництва, їх
класифікація та правові
форми закріплення**

Принципи військового будівництва поділяються на:

1. Соціально-політичні

2. Організаційні

3. Виховні

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПРИНЦИПИ ВІЙСЬКОВОГО БУДІВНИЦТВА:

вірність конституційному обов'язку та
військовій присязі;

верховенство права, законність та
гуманність, повага до людини, її
конституційних прав і свобод;

гласність, відкритість для демократичного
цивільного контролю;

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПРИНЦИПИ ВІЙСЬКОВОГО БУДІВНИЦТВА:

забезпечення державного соціально-економічного та соціально-правового захисту громадян, які перебувають на службі у Збройних Силах України, а також членів їх сімей;

заборона створення і діяльності організаційних структур політичних партій

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРИНЦИПИ ВІЙСЬКОВОГО БУДІВНИЦТВА:

поєднання єдиноначальності і колегіального розроблення найбільш важливих рішень;

комплектування шляхом призову громадян на військову службу та прийняття на військову службу за контрактом;

збереження державної та військової таємниці;

постійна бойова та мобілізаційна готовність;

підзвітність конституційним органам законодавчої і виконавчої влади

ВИХОВНІ ПРИНЦИПИ ВІЙСЬКОВОГО БУДІВНИЦТВА:

виховання військовослужбовців
на патріотичних, бойових
традиціях Українського народу;

правове виховання;

додержання військової
дисципліни

ВИСНОВОК ДО ДРУГОГО ПИТАННЯ

Військове будівництво – це система економ, соц-політ, правових, воєнних та інших заходів держави, здійснюваних в інтересах зміцнення ЗСУ.

В/будівництво повинно спиратися на науково обґрунтовані принципи, що являють собою керівні ідеї і положення, визначають характер, соц/суть і спрямованість військ/будівництва і мають юридичне оформлення та захист.

ТРЕТЄ ПИТАННЯ

**Правові основи
застосування зброї
військовослужбовцями
Збройних Сил України в
мирний час**

Збройні Сили України - це
військове формування, на яке
відповідно до Конституції України
покладаються оборона України,
захист її суверенітету, терито-
ріальної цілісності і недоторканності.

Право на застосування зброї та
бойової техніки в мирний час
регламентовано Законом України **“Про
Збройні Сили України”**

З'єднання, в/ч і підрозділи, у тому числі чергові сили, ЗСУ в мирний час мають право застосовувати і використовувати зброю та бойову техніку для:

– відбиття ударів по важливих державних та воєнних об'єктах;

– припинення порушення державного кордону України;

– припинення протиправних дій повітряних суден у повітряному просторі України, якщо вони планують здійснення терорист/акту;

- примушення до посадки захоплених (викрадених) повітряних суден;
- забезпечення виконання покладених на ЗСУ завдань щодо відсічі можливої збройної агресії проти України;
- самозахисту в разі застосування зброї проти них або загрози такого застосування;
- надання допомоги кораблям Морської охорони прикордонної служби України у разі застосування зброї проти них або загрози такого застосування;
- відбиття піратських нападів на морські або повітряні судна та осіб;

- забезпечення виконання покладених на підрозділи ЗСУ завдань під час проведення АТО;
- забезпечення захисту від терористичних посягань об'єктів та майна ЗСУ;
- забезпечення під час проведення АТО виконання завдань щодо припинення діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій;
- забезпечення виконання покладених на ЗСУ завдань у відкритому морі з протидії незаконним перевезенням зброї і наркотичних засобів.

ВИСНОВОК ДО ТРЕТЬОГО ПИТАННЯ

1. Військове право – частина правової системи держави, що відноситься до області будівництва і діяльності ЗС. Військове законодавство – сукупність законів і інших норм/прав. актів, регулюючих відносини у сфері будівництва, життя і діяльності ЗС.
2. Процес будівництва та життєдіяльності ЗС України відбувається у системному правовому полі, в основі якого покрадено військове законодавство.
3. Законність – це дотримання законів, інших норм/прав. актів всіма громадянами України і в тому числі в/службовцями в усіх галузях суспільного життя.